

วิสาขามหาอุบาสิกา
(โยวาท ๑๐)

การสงเคราะห์บุตร และภรรยา
เป็นอุตมมงคล

วิสาขามหาอุบาสิกา (โอบวท๑๐)

๔๘๔

พระรัตนตรัย เป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นหลักของพระพุทธศาสนา ผู้เข้าถึงพระรัตนตรัย จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้เข้าถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา พระบรมศาสดาท่านได้เข้าถึงพระรัตนตรัย และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกายธรรมอรหัตต์ ได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า หมดสิ้นกิเลสอาสวะ มีแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ จึงเป็นเนื่อนาบุญอันเลิศ ผู้มีจิตเลื่อมใสในพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เลิศ ผลบุญอันเลิศ ย่อมบังเกิดขึ้นกับบุคคลนั้น และบุญนั้นยังตามส่งผลข้ามภพข้ามชาติไปจนถึงที่สุดแห่งธรรม การทำสมาธิภาวนาด้วยการเจริญพุทธานุสติ มีพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ จึงมีอานิสงส์ใหญ่ควรที่พวกเราทั้งหลายจะต้องฝึกให้เป็นอุปนิสัย แล้วบุญใหญ่ก็จะบังเกิดขึ้นกับเรา

มีวาระพระบาลีที่กล่าวไว้ในมงคลสูตรว่า

**“ปุตตทารุสสุ สงคโห เอตมมุงคฺลมตฺตมํ
การสงเคราะห์บุตร และภรรยาเป็นอุดมมงคล”**

การใช้ชีวิตในการครองเรือน เป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก ถ้าคู่สามีภรรยาไม่เข้าใจกัน ไม่รู้วิธีผูกรั้งให้ยั่งยืน ด้วยการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันด้วยสังคหวัตถุ ๔ ไม่ซ้าก็ต้องแยกจากกันไปคนละทิศละทาง บางคู่ทนอยู่ด้วยกันมา ๑๐ ปีบ้าง ๒๐ ปีบ้าง

วิสาขามหาอุบาสิกา (โอวาท๑๐)

๔๘๕

แต่ในที่สุดก็หย่าร้างกันไป ดังนั้นเมื่อสองคนตัดสินใจที่จะมา
ครองเรือนร่วมกันแล้ว จำเป็นจะต้องมีธรรมะของผู้ครองเรือน
จะมัวเอาแต่ใจตนเองเหมือนเดิมไม่ได้แล้ว

ที่กล่าวเช่นนี้ เพราะไม่ยากให้เกิดการแตกแยกใน
ครอบครัว อยากให้เป็นครอบครัวแก้ว ครอบครัวธรรมกาย ที่
ทุกคนมีธรรมะอยู่ในใจ เป็นครอบครัวตัวอย่างของโลก ครอบครัว
ของนักสร้างบารมีที่ดำเนินชีวิตเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีให้แก่
ชาวโลก ซึ่งพื้นฐานของครอบครัวที่ทำให้สามัคคีปรองมอดชีวิต
กันยืนยาว และมีความสุขนั้น คู่สามีภรรยาต้องมีปฏิสัมพันธ์
มีศรัทธาเสมอกัน แม้จะเป็นพุทธศาสนิกชนก็ต้องมีสัมมาปฏิสัมพันธ์
มีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มีความเห็นเหมือนกัน
เพราะถ้าความเห็นไม่ตรงกันแล้ว อาจนำไปสู่ความขัดแย้งกัน
และสุดท้ายก็ต้องแยกทางกัน

นอกจากนั้นทั้งคู่ยังต้องมีศีลเสมอกัน อย่างน้อยมีศีล ๕
ไม่ประพฤติดิฉิลฉัตรธรรม ต่างคนต่างหมั่นฝึกฝนอบรมตนเอง
มีความประพฤติหรือกิริยามารยาทที่ดีงาม ถ้าคนหนึ่งรักษาศีล
แต่อีกคนไม่ได้รักษาศีลเลย ชีวิตคู่ก็ไม่ใช่สุข จะทะเลาะกันบ่อยๆ
ครอบครัวก็ไม่อบอุ่น ไม่จำเป็นต้องแยกทางกัน สมสילה คือมีศีล
เสมอกันนี่จึงเป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนี้จะต้องมีจาคะเสมอกัน
มีนิสัยชอบเสียสละชอบช่วยเหลือผู้อื่น ใจเป็นบุญเป็นกุศล

วิชาขามหาอุปาสิกา (โอวาท๑๐)

๔๘๖

รักในการให้ทาน ประการสุดท้าย คือ มีปัญญาเสมอกัน ทั้งคู่ต้องมีเหตุมีผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ไม่เอาแต่ใจตนเอง เป็นผู้รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ถนอมน้ำใจกันจึงจะอยู่กันได้

ในเรื่องของการสงเคราะห์ระหว่างภรรยาสามีนี้ มหาอุปาสิกาวิสาขาเป็นยอดของศรีสะเกใต้ และทำหน้าที่เป็นศรีภรรยาได้อย่างดีที่สุด เพราะท่านสามารถสงเคราะห์ทั้งสามีและพ่อของสามีให้ได้ดำเนินชีวิตอยู่บนเส้นทางสรวรรคนิพพาน เปลี่ยนทุกคนในตระกูลของสามีซึ่งเคยเป็นมิจฉาปฏิฐิ ให้กลายเป็นสัมมาปฏิฐิ ทำให้ทุกคนได้มีโอกาสสั่งสมบุญกุศลในพระพุทธศาสนา

ท่านได้ทำหน้าที่ของคนดีศรีสะเกใต้ ประพฤติตามพุทธโอวาทที่เคยตรัสไว้ว่า ภรรยายอมอนุเคราะห์สามีด้วยสถาน ๕ คือ จัดการงานดี สงเคราะห์คนข้างฝ่ายสามีดี ไม่ประพฤตินอกใจสามี รักษาทรัพย์ที่สามีหามาให้ขยันไม่เกียจคร้านในกิจการงานทั้งปวง ความประพฤติของท่านหาที่ดีไม่ได้เลย เพราะท่านเป็นผู้ที่รักในการฝึกฝนอบรมตนเอง สมกับเป็นยอดพุทธอุปัฏฐากฝ่ายหญิง

***ก่อนที่มหาอุปาสิกาวิสาขาจะออกจากเรือนไปอยู่กับ**

วิสาขามหาอุบาสิกา (โอบวาท ๑๐)

๔๘๓

ตระกูลของสามี ธนัญชัยเศรษฐีผู้เป็นพ่อ ได้ให้โอบวาท ๑๐
ข้อแก่ลูกสาวซึ่งเป็นปริศนาธรรมนำไปใช้ในชีวิตคู่ให้ยั่งยืนนาน
โอบวาท ๑๐ มีตั้งแต่ ไฟในอย่านำออก หมายความว่า ไม่นำ
เรื่องราวปัญหาในครอบครัว ความร้อนใจต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายใน
บ้านไปเปิดเผยแก่คนภายนอก เพราะจะทำให้เขาถูก
เหยียดหยาม เมื่อมีปัญหาครอบครัวเกิดขึ้นให้หาทางแก้ไข
เป็นการภายใน

ไฟนอกอย่านำเข้า คือ ไม่นำเรื่องราวปัญหาต่างๆ
ภายนอกที่ร้อนใจเข้ามาในครอบครัว

ให้แก่ผู้ให้ หมายถึง ผู้ใดที่เมื่อถึงคราวที่เรามีความจำเป็น
ต้องขอความช่วยเหลือเขา เขาก็ยินดีช่วยเหลือเราอย่างเต็มที่
เมื่อถึงคราวที่เขาเดือดร้อน เราก็ต้องช่วยเหลือเขาอย่างเต็มที่
เช่นกัน

ไม่ให้แก่ผู้ที่ไม่ให้ หมายถึง ผู้ใดที่เราให้ความช่วยเหลือ
ให้หยิบยืมสิ่งของแล้ว ไม่ส่งคืนตามกำหนดเวลา เมื่อเรามีเรื่อง
ขอความช่วยเหลือ แม้ไม่เกินความสามารถของเขา และเป็น
เรื่องถูกต้องศีลธรรมเขาก็ไม่ยอมช่วยเหลือเรา เป็นคนเห็นแก่ตัว
คนอย่างนี้ ภายหลังถ้ามาขอความช่วยเหลือเราอีก ก็อย่าช่วย
ต้องมีอุเบกขาบ้าง

วิชาข้ามหาอูบาสลกา (โอบาท๑๐)

๔๘๘

ให้ไม่ให้ก็ให้ หมายถึง ถ้าญาติพี่น้องเราที่ตกระกำลำบาก อยู่ มาขอความช่วยเหลือ แม้บางครั้งไม่ส่งของที่ยกยืมตาม เวลา ภายหลังเขามาขอความช่วยเหลืออีกก็ให้ช่วย เพราะถึง อย่างไรก็เป็นญาติพี่น้องกัน

กินให้เป็นสุข หมายถึง ให้จัดการเรื่องอาหารการกินใน ครอบครัวให้ดี ปรนนิบัติพ่อแม่ของสามีในเรื่องอาหารอย่าให้ ขาดตกบกพร่อง ไม่กินก่อนพ่อแม่ของสามี อย่างนี้ชื่อว่ากินให้ เป็นสุข

นั่งให้เป็นสุข หมายถึง รู้จักที่สูงที่ต่ำ เวลานั่งก็ไม่นั่งสูง กว่าพ่อแม่ของสามี จะได้นั่งอย่างมีความสุข โดยไม่ต้องกังวล จะถูกตำหนิไม่เป็นคนแข็งกระด้าง ไม่มักใหญ่ใฝ่สูง แต่ให้ใฝ่ดี คือ ต้องมีลัษณะการวะ ประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ในตระกูล อย่างนี้ท่านเรียกว่านั่งเป็นสุข ผู้ใหญ่เห็นกริยามารยาททั้งงดงาม ก็เอ็นดู

นอนให้เป็นสุข หมายความว่า ดูแลเรื่องที่หลับที่นอน ให้ดี และยึดหลักตื่นก่อนนอนที่หลัง ไม่เป็นคนเกียจคร้าน เอาแต่เที่ยวสนุกสนานเฮฮาเหมือนหนุ่มสาวทั่วไปที่ยังไม่แต่งงาน ก่อนนอนก็จัดการธุระในบ้านให้เรียบร้อยเสียก่อน จะได้นอน อย่างมีความสุข

วิสาขามหาอุบาสิกา (โอวาท ๑๐)

๔๘๕

บูชาไฟ หมายถึง เวลาที่พ่อแม่ของสามีหรือตัวสามีเอง กำลังโกรธ เปรียบเสมือนไฟกำลังลุก ถ้าดูทำอะไรเรา ก็ให้นิ่งเสีย อย่าไปต่อล้อต่อเถียงด้วย เพราะในช่วงเวลานั้น ถ้าเราไปเถียง เข้า เรื่องราวจะยิ่งลุกลามใหญ่โต ไม่มีประโยชน์อะไร เมื่อใด ท่านหายโกรธแล้วจึงค่อยชี้แจงเหตุผลให้ฟังในภายหลังจะดีกว่า

ประการสุดท้าย คือ บูชาเทวดา หมายถึง ให้เคารพสามี หรือพ่อแม่ของสามีเหมือนเทวดา อย่าประพฤตินอกใจ หรือ ประพฤตินอกกลุ่มนอกทาง เพราะเมื่อทำผิดอะไรเอาไว้ ลักวันหนึ่ง ท่านจะต้องรู้ หากท่านรู้แล้วจะถูกตำหนิหรือขับไล่ออกจากบ้าน เวลาที่พ่อแม่ของสามีหรือสามีทำความดี ก็ให้มีมุทิตาจิต พยายามส่งเสริมสนับสนุนพูดให้กำลังใจให้ทำความดีให้ยิ่งขึ้นไป

นี่เป็นโอวาท ๑๐ ที่สามีภรรยาควรนำไปใช้ เพราะจะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ชีวิตครองเรือนจะได้ไม่ล่ม กลางคัน เพราะปัจจุบันนี้ คู่แต่งงานมีอัตราการหย่าร้างเพิ่ม มากขึ้นทุกวัน ทำให้มีปัญหาถึงเด็ก ปัญหาสังคมก็ตามมา เพราะสามีภรรยา พ่อแม่ขาดธรรมประจำใจ ไม่รู้จักการครอง- เรือนที่ถูกวิธี

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนให้ยึดเหนี่ยวใจกันไว้ ด้วยคุณธรรม คือ สังคหัตถ์ ๔ ได้แก่ ต้องรู้จักการแบ่งปัน

วิสาขามหาอุบาสิกา (โอวาท๑๐)

๔๕๐

สงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีปิยวาจา พุดกันด้วยวาจาที่ไพเราะ
แม้จะตักเตือนกันก็ต้องระมัดระวังให้ดี อรรถจริยาประพฤติตน
เป็นประโยชน์ต่อกัน และสมานัตตตา วางตัวให้เหมาะสม ทั้ง ๓
อย่างข้างต้นให้สม่ำเสมอ หากสามีภรรยาสงเคราะห์กันด้วย
สังคหัตถุธรรมอย่างนี้ ต่อไปก็จะครองเรือนกันอย่างเป็นสุข
เป็นคู่บุญคู่บารมีกันไปได้ตลอด ถ้าทุกคนรอบครัวในโลกนี้
ประพฤติธรรมข้อนี้ โลกจะเกิดความร่มเย็นเป็นสุข ดังนั้นให้เรา
หันมาพิจารณาตนเองว่า เรามีสังคหัตถุธรรมอยู่ในใจกัน
มากน้อยเพียงไร และเราได้ปฏิบัติธรรม สวดมนต์ ภาวนากัน
อย่างสม่ำเสมอหรือไม่ ถ้ายังบกพร่องอยู่ก็เพิ่มเติมให้เต็มกัน
ทุกคน

